

مفهوم‌شناسی «موسیقی و غنا» پیش‌نیاز صدور حکم فقهی است

رئیس مرکز فرهنگ و معارف قرآن کریم با تأکید بر اینکه مفهوم‌شناسی و موضوع‌شناسی غنا و موسیقی میدان بحث گسترده‌ای دارد، اظهار کرد: اگر بحث مفهوم‌شناسی و موضوع‌شناسی در مورد غنا و موسیقی به‌درستی مورد تبیین قرار نگیرد، چه بسا بحث صدور حکم هم نتواند به‌خوبی واقع شود.

رئیس مرکز فرهنگ و معارف قرآن کریم با تأکید بر اینکه مفهوم‌شناسی و موضوع‌شناسی غنا و موسیقی میدان بحث گسترده‌ای دارد، اظهار کرد: اگر بحث مفهوم‌شناسی و موضوع‌شناسی در مورد غنا و موسیقی به‌درستی مورد تبیین قرار نگیرد، چه بسا بحث صدور حکم هم نتواند به‌خوبی واقع شود.

به گزارش شبکه اجتهاد، حجت‌الاسلام والمسلمین محمدصادق یوسفی مقدم، رئیس مرکز فرهنگ و معارف قرآن کریم، در گفت‌وگو با در مورد بررسی فقهی حرمت یا حلیت غنا و موسیقی بیان کرد: یکی از حوزه‌های مهم در بحث حرمت یا حلیت غنا و موسیقی بحث در مورد مفهوم شناسی و موضوع‌شناسی و موضوع‌شناسی غنا و موسیقی است.

وی ادامه داد: اگر بحث مفهوم‌شناسی و موضوع‌شناسی در مورد غنا و موسیقی به‌درستی مورد تبیین قرار نگیرد چه بسا بحث صدور حکم هم نتواند به‌خوبی واقع شود.

یوسفی مقدم با تأکید بر اینکه مفهوم‌شناسی و موضوع‌شناسی غنا و موسیقی میدان بحث گسترده‌ای دارد تصریح کرد: در تعاریفی که برای موسیقی بیان شده است تفاوت‌های زیادی در تعیین مصادیق وجود دارد. یکی از حوزه‌های بحثی که در این زمینه وجود دارد و کمتر مورد توجه قرار می‌گیرد تفاوت غنا و موسیقی است؛ غنا و موسیقی دو موضوع کاملاً متفاوت هستند.

رئیس مرکز فرهنگ و معارف قرآن کریم عنوان کرد: بر اساس تعریف، غنا بر چیزی صادق است که صدای انسان باشد اگر بحث صدای انسان وجود نداشته باشد بحث غنا هم وجود ندارد که این صدای انسان هم باید ویژگی‌هایی داشته باشد؛ اول اینکه این صدا با معنا باشد، یعنی صدایی باشد که مفهوم و معنا داشته باشد؛ حال این معنا چه معنای حق باشد و چه باطل.

وی در بیان ویژگی‌هایی غنا ادامه داد: این صدا باید دارای ترجیع باشد و این ترجیع هم باید طرب‌آور باشد که هنگامی که این ویژگی‌ها با هم جمع می‌شود موضوع غنا محقق می‌شود.

خبرگزاری قرآنی در ادامه نوشت: یوسفی مقدم اظهار کرد: قلمرو موسیقی در بحث‌هایی که برای موسیقی مطرح شده است اعم از ابزار غنایی، ابزار موسیقی و صدای غنایی انسان و یا موسیقی‌ای است که در طبیعت وجود دارد؛ برای مثال صدای بلبل، نهر آب و یا صدای باد در فصل پاییز هم موسیقی هستند.

وی با اشاره به اینکه ابزارهای موسیقی به نوعی تداعی کننده نوای موسیقی موجود در نظام طبیعت هستند ابراز کرد: موسیقی دارای سه بخش است؛ اول موسیقی نظام طبیعت، دوم موسیقی‌ای که با استفاده از ابزارهای موسیقی نواخته می‌شود و سوم صدای غنایی انسان.

رئیس مرکز فرهنگ و معارف قرآن کریم با اشاره به اینکه غنا تنها بخشی از موسیقی را در بر می‌گیرد اظهار کرد: موسیقی اعم از غنا می‌شود و هر جا که غنا باشد به اصطلاح فنی آنجا موسیقی هم وجود دارد ولی نمی‌توان گفت هر جا که موسیقی وجود دارد غنا هم وجود دارد؛ نسبت غنا و موسیقی عموم و خصوص مطلق است. در بحث صدور حکم هم تفاوت‌های زیادی در احکامی که برای غنا صادر می‌شود با احکامی که برای موسیقی صادر می‌شود وجود دارد؛ لذا نباید بین موسیقی و غنا خلطی صورت بگیرد.

یوسفی مقدم با اشاره به تدوین پروژه غنا از نگاه قرآن و روایات تفسیری بیان کرد: سه کار اساسی در زمینه غنا و موسیقی در این پروژه صورت گرفته است؛ اول اینکه تلاش شده به این سؤال پاسخ داده شود که حکم غنا با چه روشی در منابع مورد تبیین قرار گرفته است. وی ادامه داد: کار دومی که در این پروژه صورت گرفته است این است که حکم غنا از نگاه آیات و روایات تفسیری مورد بررسی قرار گرفته و روایات تفسیری هم از نظر سند و هم از نظر دلالت بررسی شده‌اند.

رئیس مرکز فرهنگ و معارف قرآن کریم با اشاره به کار سومی که در این پروژه انجام شده است اظهار کرد: در این پروژه تلاش شده با استفاده از جمع‌آوری نظرات فقهای شیعه و سنی حرمت ذاتی غنا مورد بررسی قرار بگیرد.

وی تصریح کرد: یکی از محورهای اصلی برای ورود به بحث حکم غنا بررسی موضوع غنا است چرا که در گام اول باید موضوع و مصادیق غنا مورد بررسی قرار بگیرد تا فقیه بتواند حکم مربوطه را صادر کند.

یوسفی مقدم عنوان کرد: آیات و روایات زیادی هستند که دلالت بر حرمت ذاتی غنا دارند و در بحث موسیقی هم می‌توان گفت موسیقی‌ای که حکم غنا را پیدا می‌کند همانند غنا حرام است.

وی بیان کرد: موسیقی‌ای که مصداق غنا است حرام است حال این سوال پیش می‌آید که چه موسیقی‌ای حکم غنا را پیدا می‌کند؟

می‌توان گفت موسیقی‌ای که در آن ابزار مطرح است اگر نوا و صدای این ابزار طرب آور باشد حکم غنا را پیدا می‌کند و حرام است. یوسفی مقدم تصریح کرد: موسیقی‌ای که این شرایط در مورد آن وجود نداشته باشد حرام نیست؛ برای مثال موسیقی‌ای که هنگام حماسه و شور و برای تهییج ملتی در جنگ نواخته می‌شود و یا مارش نظامی و ... بحث حرمت در مورد آن مطرح نمی‌شود. وی ادامه داد: در برخی از موارد موسیقی در جهت ترویج اعتقادی سالم به کار گرفته می‌شود که در این موارد از مصادیق غنا نبوده و حکم حرمت پیدا نمی‌کند اما موسیقی‌هایی که برای اغراض شهوانی و یا باطل نواخته می‌شود و یا با ایجاد حالتی طرب آور همراه است همان حکم غنا را پیدا می‌کند و حرام است.